

vse naše prebivalstvo tako navdušeno, tako srčno veselo, kakor še enacega ni bilo.

Sprejem cesarjev v Ljubljani, bivanje Njegovo v glavnem našem mestu, sprejem deputacij in posamesnih oseb, obiskovanje tukajšnjih zavodov, razstav, naprav itd. vse in povsod kazalo je živo skrb in zanimanje presvitlega cesarja za naše ljudstvo in deželo in njeno blagostanje, pričal je pa tudi vsak nagovor ali odgovor Njegovega Veličanstva ljubezen Njegovo do našega naroda. Nasproti pa tudi naš cesarju, domovini in Bogu zvesti narod ne bi bil mogel udanosti, zvestobe in ljubezni do presvitlega cesarja lepše in dostojnejše, ob enem pa bolj navdušeno izkazati, kakor je to storil pri tej lepi priliki in to enako pri vožnji cesarjevi v Ljubljano, iz Ljubljane v Idrijo, od tod v Postojno in nazaj v Ljubljano, ter dalje iz Ljubljane v Kamnik, Kranj, Lesce, Begnje in Bled pa iz Lesce naprej do Trbiža, kakor tudi pri bivanju Njegovega Veličanstva v posameznih krajih, izrekoma v Ljubljani.

Ljubljana izrekoma je bila tako praznično-krasno okinčana, da je prekosila sama sebe. Nadrobnosti popisavati pričnemo še le v prihodnjem listu, da pa vendar danes pričnemo z delom rečnega popisa, podamo tukaj adresu deželnega zbora kranjskega, katero je deželni zbor pod vodstvom dež. glavarja grofa Thurna po prečitani slovenskega in potem nemškega teksta izročil v krasnem zavitku podpisano po vseh deželnih poslancih dne 12. julija t. l. zjutraj ob 10. uri presvitlemu cesarju. Adresa se glasi:

„Vaše Veličanstvo, presvitli cesar in gospodar! Šest stoletij je minulo, odkar je kranjska dežela preslavni Habsburški rodovini prisegala udanost in zvestobo. Zgodovina spričuje, da se ta prisega nikdar ni prelomila, da se kranjska zvestoba nikdar ni majala. Možato so varovali naši predniki svojo besedo, po neštetihi bojiščih prelivali so kranjski sinovi svojo kri za dom in za vladarja. Vpričo Vašega Veličanstva obhaja sedaj narod po vsem Kranjskem šeststoletnico svojega združenja s presvitlo vladajočo dinastijo, da vnovič sijajno dokaže svojo neomahljivo zvestobo in iskreno udanost Vašemu Veličanstvu in presvitli cesarski rodovini. Milost Vašega Veličanstva podelila je vsem narodom prostranega cesarstva ustavne pravice in narodno ravnopravnost in s tem trdno poročstvo miru in blagostanja. Brezštevilne so tudi dobrote, za katere se kranjska dežela zahvaljuje neizmerni milosti in blagonaklonjenosti Vašega Veličanstva, da v imenu vse dežele izjavi čutila neomejene udanosti in neomahljive zvestobe ter svečano pred vsem svetom ponovi ono zgodovinsko prisego, s katero je kranjska dežela pred šestimi sto leti bila zavezana Vašim preslavnim prednikom. Vsemogočni Bog naj ohrani in utrdi to zvezo, preslavni cesarski rodovini v slavo, veliki Avstriji pa in vojvodini kranjski v srečo in blagoslov! Bog živi, Bog ohrani in blagoslovi Vaše Veličanstvo!“

(Dalje prihodnjič)

Potovanje cesarjevo na Štajarskem.

Deželni glavar štajarski pozdravil je v imenu deželnega zbora presvitlega cesarja s sledečim nagovorom:

„Veličanstvo! Šest sto let je preteklo zdaj, kar je Vašega Veličanstva prevzvišeni praded, cesar Rudolf I., v navzočnosti cesarstvenih knezov in zastopnikov avstrijskih in štajarskih stanov v državnem zboru v Avgsburgu podaril svojima sinoma Albrehtu in Rudolfu babenberške dežele, 1. junija 1883. pa v Rheinfeldu po prošnji stanov izročil vladanje teh dežel svojemu staršemu sinu Albrehtu.

S tem se je storil konec brezpostavnim razmeram, ko se je gospodarstvo čez našo deželo pripoznavalo zdaj kralju ogerskemu, zdaj českemu. Od te dōbe je Štajarska pod vladu Habsburžanov. Akoravno v tem prepripi niso bili preredki, so deželni gospodarji vendar ohranili svojo gospodarsko moč. Ta moč deželnih knezov se je skazala posebno v tistem času, od katerega so bili vsi narodi avstrijski podložni le enemu knezu rodovine Vaše. Vašega Veličanstva slavni pradedi ustanovili so, podprti po več previdnih diplomatih, polagoma edinost v vojni, upravi in postavodajstvu, ki se je raztezalo skoro na vse zadeve, katere morejo vstanoviti blagor narodov, dokler ni slednjič Vaše Veličanstvo, visoko milostljivo podelivši ustavo in temeljne državne postavne, moči in svitlosti cesarstva dalo postavne, vse slučajnosti presega-joče podlage. Štajarec je v korist in ohranjenje vsega cesarstva daroval premoženje in kri, saj vé, kako je v tej srčni zvezi zavarovana varnost dežele, blagostanje njenih prebivalcev in vsak kulturni napredek. Zato naj dovoli Vaše Veličanstvo, da v imenu deželnega zbora štajarskega ob 600letnici, kar je združena dežela z Najvišjo Vašo cesarsko hišo, vedno skazovana čutja zvestobe in udanosti dežele Najvišji dinastiji in posebno svitli osebi Vašega Veličanstva tu izrazim z najponižnejšim poklonenjem. Bog ohrani, varuj in blagoslovi Vaše Veličanstvo in Vašo cesarsko hišo!“

Cesar so odgovorili na to:

„Pogled v preteklost našo, v šest stoletij prisrčne edinosti med knezom in narodom, ima za oba veliko vzvišenega in tako se danes zagotovljenje udanosti po štajarskem deželnem zboru v mojem srcu odmeva dvojno živo. Sprejmite za ponovljeno poklonenje moje prisrčno zahvalo in izraz moje gotove nade, da vez, ki veže mojo hišo s Štajarsko uže več stoletij, bo trdno vezala oba za večne čase.“

Vodja (rektor) Karl-Francovega vseučilišča je govoril tako:

„Vaše c. kr. apostoljsko Veličanstvo! Najmilostljivejši Gospod! Akademski senat graškega vseučilišča dovoljuje si najspoštljivejše pozdraviti Vaše Veličanstvo in uže danes zahvaliti se za odlikovanje, katero je Vaše Veličanstvo temu vseučilišču in na novo sozidanim zavodom naklonilo po Svojem Najvišem obiskanju. Tisti na moč veseli povod, ki je napotil Vaše Veličanstvo, za nekaj časa preložiti najvišji svoj dvor sem k nam, bil je za tukajšnji akademski senat povoljna, z veseljem poprijeta prilika, Vašemu Veličanstvu, vzvišenemu naklonjencu in varovalcu našega vseučilišča, in vsi presvitli hiši vladarski skazati svoj uklon. V to svrho sklenil je adresu, ki izraža čutja, s katerimi se vdeležuje današnje deželne slavnosti; Vaše Veličanstvo je milostno dovolilo, da se ta адреса sme Vam samim izročiti. Tudi zato izreka akademski senat Vašemu Veličanstvu svojo najspoštljivejšo zahvalo. Vaše Veličanstvo naj toraj blagovoli milostljivo sprejeti to adresu iz moje roke.“

Odgovor cesarjev je bil ta:

„Z radostjo sprejemem adresu, katero mi podaja zastop Karl-Francovega vseučilišča ob praznovanju šeststoletne zveze dežele štajarske z mojo hišo. Prepričan, da poklicani nositelji učenosti si bodo vedno prizadevali, z mišljenjem, vednostjo, podukom in izgledom vplivati na prihodnje zarode, dam akademskemu senatu zagotovilo, da temu vseučilišču ostane moja naklonjenost neprenehoma ohranjena. Veseli me, da morem dostaviti, da v dosedanem prizadevanju na polji duševnega delovanja vidim eno poročstvo več za uspešno ohranjenje zavoda, čegar prihodnost mi je tako zelo pri srci.“

Vodja tehnične visoke šole ogovoril je cesarja tako: „Veličanstvo! Tehnična visoka šola v Gradcu primere se z veseljem prilike, Vaše Veličanstvo ob slavnosti šeststoletnice zveze Štajarske s svitlo hišo Habsburško najvdaneje pozdraviti. Naša viša šola pač ne more enako bratovskemu zavodu vseučilišču ozirati se nazaj na stoletja, ki so ob vednem podpiranju vednosti po Vašega Veličanstva svitlih pradedih pretekla, kajti mlada je in novejša dōbe dete. Ali kakor so koncem srednjega veka ustanovljena vseučilišča bila in so še gojišča ljudoljubja in kot taka predstavljajo duha in bistvo stvarne dōbe svoje, tako so nastale tehnične višje šole po sedanjih potrebah, držé in podpirajo one vednosti, ki imajo vzvišeno nalogo, naravno delati človeštvu služno in podložno. Zastopajo toraj na odličen način duha in bistvo sedanje dōbe. Mi zastopniki tehničnega vseučilišča moremo z veseljem in navdušenostjo konstatirati resnico, da ravno pod Vašega Veličanstva slavno vladno je bila tem tako zvanim modérnim vednostim naklonjena vedno največa skrb. Avstrijske železnične in telegrafne proge, ki so se od malih začetkov razvile do prometnega sistema, kateri najbolj oddaljene podgorske doline veže s svetovnim prometom, vstanovitve mnogobrojnih industrij, železnica čez Semering, vredjenje Donave, previdenje stolnice z vodo in pred vsem razširjenje Dunaja, ki je tehniki podobnemu oddelku vednosti, namreč arhitekturi, dalo priliko pridobiti si svetovno imé, — vse to se je zgodilo pod Vašega Veličanstva vladno v prid in blagor narodom. In tako upamo, da bo Vaše Veličanstvo blagovolilo dalje tehničnim vednostim in tehničnim višim šolam skazovati najvišjo pozornost in ozir. Naša tehnična viša šola v Gradcu, ki se je napravila iz visokodušne ustanove „Joaneuma“ po ranjci Visokosti nadvojvodi Ivanu, pogrésa žalibog svojega posebnega poslopja in vsa prihodnost, njen prospeh odvisen je od tega, da se mu zida dom. Njih eksclenca gospod minister nauka namerava drugo leto v državni proračun postaviti svoto za zidanje, da bodo slednjič tehnične vednosti tudi tu v Gradcu dobile spodoben svoj dom. Kot vodja in zastopnik tehnične višje šole dovoljujem si toraj, Vašemu Veličanstvu položiti najspoštlivejšo prošnjo, da bi tem predlogom ministra podelili Vašega Veličanstva pritrdjenje in v veseli nadi te cesarske milosti kličem v imenu tehnične višje šole: Bog ohrani, Bog obvaruj Vaše Veličanstvo in daj Vaše Veličanstvo še dolgo vladati v blagor narodov avstrijskih!“

Na ta ogovor vodje odgovoril je cesar:

„Radostnega srca sprejemem izraze lojalne udanosti in zvestobe, ki so mi jih govorili zastopniki zavoda, ki se je, kar obstoji, odlikoval v tem ravno tako, kakor v vednostnih ciljih. Bodite prepričani, da se jaz za delovanje te blagodejnemu razvoju narodovega obrtnijstva namenjene prve višje šole prav posebno zanimam in da bom nji, ki se je rodila po osnovi mojega visokega ranjcega starega strica, nadvojvode Ivana, vedno naklanjal svojo posebno skrb.“

Naši dopisi.

Logatec 16. julija. — Zeló prijetno nam je bilo, ko smo ogledovali si Logatec pretečeno soboto popoldne in zvečer; vsaj ga tudi nismo nikdar še videli v tako lepem krilu in krasoti, nego ravno istega dné. Cerkve, bivališča tudi najubornejša olepšana so bila prav okusno s cvetjem, venci in zastavami mnogobrojnimi ter z lučicami in transparenti za večera; cesto pa dičili so na stranéh od kolodvora — skoro do tja, kjer se zavije proti Hotederšici — maji in petero estetično, prav

impozantno proti nebu se dvigajočih slavolokov s prav primernimi, lepimi napisi na preslavno rodbino Habsburško in Nj. Veličanstvo presvitlega cesarja Franc Josipa, na katerega prihod smo pričakovali v nedeljo zjutra na kolodvoru s tolikim hrepenenjem. In ko smo zagledali tū dvorni vlak, širiti jelo se nam je srce in krepki živio in slava-klici zvili so se iz njega. Ko se pa vlak ustavi in stopi iz voza oni, kojega je pričakovala duša naša tako težko, dosegla je radost naša vrhunec. Tu podá mu mala princesinja, hčerká kneza Windischgrátza iz Planine, šopek prekrasen, a velečastni gospod dekan Martin Šlibar govori mu blizu tako-le: „Vaše c. kr. apost. Veličanstvo! Duhovščina dekanata vrhniškega in cerkniškega pozdravlja Veličanstvo Vaše najprisrčnejše in prisega svojemu presvitlemu gospodu in cesarju udanost najponižnejšo, a prosi tudi, da blagovoli vzprejeti cesarska Visokost Vaša izraz nerazrušljive zvestobe, ljubezni, udanosti jednako do preslavne rodbine cesarske s svedočilom, da pojimo z jednako zvestobo, ljubeznijo in udanostjo verno svoje ljudstvo, ki neprestano Najvikšega prosi, da blagovoli rosi v meri največi blagoslov svoj na preljubljenega monarha našega in da ohrani Vaše cesarsko Veličanstvo mnogo mnogo še let kot milega nam očeta in zaščitnika miru in kreposti; v to svrhu zakličem iz globočine srca svojega v imenu duhovenstva in vedno lojalnih vérníkov: „Bog živi, Bog ohrani, Bog obvaruj našega presvitlega, preljubljenega Franc Josipa I.“ Te istinite, v srce segajoče besede potrdijo vsi pričajoči s trikratnim, navdušenim živio!

Nj. Veličanstvo pa odgovori: „Uverjen sem, da je meni in hiši moji še posebno udana duhovščina, a uverjen sem tudi, da mi bode v prihodnje ter da bode vernike vedno k ljubezni in udanosti do hiše moje napeljevala.“ Na to osreči z nekaterimi besedami velečastnega gospoda dekana Šlibarja in Porento iz Cirknice, ter gospoda župnika Markiča, Riharja in slehernega izmed pričujočih duhovnikov. Mnogo besedi spregovori potem z gospodom poslancem Obrezo, gg. uradniki, župani, učitelji in zastopniki društev; izlasti pa z gosp. županom Muley-em, ki mu je zvestobo in udanost prisegel v imenu občinskih predstojnikov.

Nj. Veličanstvo presvitli cesar prikaže se sedaj občinstvu, ki ga je pričakovalo zunaj kolodvorske hiše; komaj ga zagleda, zaslišijo se gromoviti živio- in slava-klici, ki ga spremljajo ves pot do Kalec, to je na potu v Idrijo; ta čas zvonilo je pri vseh cerkvah in na od ceste oddaljenih holmcih čulo se je pokanje topičev. Ta vzprejem ginel je videzno presvitlega vladarja; izlasti pa dopadala so se mu logaška dekleta v narodni noši, ki so se nastavila ob cesti na kolodvoru logaškem; kakor tudi v belo oblečene učenke dvorazredne šole Dolenje in Gorenjelogaške s šopki v roci in posebno štiri gospodične v Cerkovski vasi, ki so potresale pred cesarskim vozom cvetke.

Ob 10. uri bila je pri sv. Nikolaji slovesna sv. maša z azistenco, katero je služil Vsegamogočnemu velečastni gosp. dekan Šlibar. Tú odlikoval se je vojaški orkester, ki se je pokazal pravega mojstra tudi v cerkveni godbi; jednako dopadal se nam je mešani zbor.

Popoldne ob 3/42 vrnilo se je Nj. Veličanstvo iz Idrije na kolodvor logaški, kjer ga je pričakovala velika množica občinstva; pozdravljala ga je navdušeno tako dolgo, da jej je vlak dvorni izginil v daljavi na potu v Postojno.

Sedaj pričela se je ljudska slavnost pod milim nebom na polji Muley-evem. Tú zbralo se je občinstva mnogo; smelo trdimo, da jih je bilo blizu 3000, domačinov, Cerkničanov, Ložanov, Vrhničanov itd. Posamne